

საქართველოს მთავრობის

განკარგულება №1462

2014 წლის 19 აგვისტო

ქ. თბილისი

აგროდაზღვევის მიზნით განსახორციელებელი ღონისძიებების შესახებ

1. „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, დამტკიცდეს თანდართული აგროდაზღვევის პროგრამა.

2. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, „საქართველოს 2014 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონით ქვეპროგრამა „შეღავათიანი აგროკრედიტის“ (პროგრამული კოდი - 37 01 07) ფარგლებში გამოყოფილი ასიგნებებიდან, 5 000 000 (ხუთი მილიონი) ლარი მიმართოს არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის - სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს ანგარიშზე, აგროდაზღვევის ღონისძიებების დაფინანსების უზრუნველსაყოფად.

3. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ, საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 31-ე მუხლის საფუძველზე, უზრუნველყოს „საქართველოს 2014 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ“ საქართველოს კანონით საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსათვის დამტკიცებულ პროგრამულ კლასიფიკაციაში პროგრამული კოდის „აგროდაზღვევის უზრუნველყოფის ღონისძიებები“ (პროგრამული კოდი - 37 01 15) დამატება და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წინადადების საფუძველზე, განახორციელოს ცვლილებები კვარტალურ განწერაში.

პრემიერ-მინისტრი ი. ღარიბაშვილი

აგროდაზღვევის პროგრამა

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. წინამდებარე აგროდაზღვევის პროგრამა (შემდგომში - პროგრამა) არეგულირებს ურთიერთობებს, რომლებიც წარმოიშობა საქართველოს ტერიტორიაზე სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლის დაზღვევასთან დაკავშირებით (სეტყვა, ჭარბი ნალექი, ქარიშხალი და საშემოდგომო ყინვა) მზღვეველს, დამზღვევეს/მოსარგებლეს და სააგენტოს შორის.

2. პროგრამის მიზანია:

ა) აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარება;

ბ) სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობის ხელშეწყობა;

გ) სასოფლო-სამეურნეო სფეროში დასაქმებული პირების კონკურენტუნარიანობის ამაღლება;

დ) სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით დაკავებული პირებისთვის შემოსავლის შენარჩუნება და რისკების შემცირება.

3. პროგრამის განმახორციელებელია ა(ა)იპ - სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო (შემდგომში - სააგენტო).

4. პროგრამის განხორციელების მიზნით, სააგენტო აფორმებს ხელშეკრულებებს საქართველოში კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ლიცენზირებულ შესაბამის სადაზღვევო კომპანიებთან.

5. მზღვეველს, დამზღვევესა და სააგენტოს შორის ურთიერთობები (როგორცაა მზღვეველისა და დამზღვევის უფლება-მოვალეობები, ზარალის რეგულირების პროცესი და სხვა)

განისაზღვრება სააგენტოსა და სადაზღვევო კომპანიებს შორის გაფორმებული ხელშეკრულებით.

6. სადაზღვევო პოლისის გაცემის ბოლო ვადაა 2015 წლის 31 აგვისტო.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

ამ პროგრამაში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) მზღვეველი - იურიდიული პირი, რომელიც შექმნილია სადაზღვევო საქმიანობის განხორციელებისათვის, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, მიღებული აქვს დაზღვევის შესაბამისი (არა სიცოცხლის) სახეობის ლიცენზია;

ბ) დამზღვევი - პირი, რომელმაც დადო დაზღვევის ხელშეკრულება მზღვეველთან;

გ) მოსარგებლე - ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც დაზღვევის ხელშეკრულების თანახმად იღებს სადაზღვევო ანაზღაურებას;

დ) სადაზღვევო პოლისი - მზღვეველის მიერ გაცემული ხელმოწერილი საბუთი, მოწმობა დაზღვევის ხელშეკრულების შესახებ, რომელიც გაიცემა დამზღვევის მიერ შევსებული დაზღვევის განაცხადის საფუძველზე;

ე) დაზღვევის ობიექტი - სადაზღვევო პოლისში მითითებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავალი, რომელიც მოიყვანება პოლისში მითითებულ მიწის ნაკვეთზე;

ვ) დაზღვეული სასოფლო-სამეურნეო კულტურა - სასოფლო სამეურნეო კულტურა, რომელიც მითითებულია სადაზღვევო პოლისის „სასოფლო-სამეურნეო კულტურის“ გრაფაში;

ზ) დაზღვევის პერიოდი - სადაზღვევო პოლისში მითითებული პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც დაზღვევა ძალაშია, ამ განკარგულებით განსაზღვრული პირობების/შეზღუდვების და მოცდის პერიოდის გათვალისწინებით;

თ) მოცდის პერიოდი - სადაზღვევო პოლისის გაცემის თარიღიდან 5-დღიანი უწყვეტი კალენდარული პერიოდი, რომლის განმავლობაში მომხდარი სადაზღვევო რისკის შედეგად მიყენებული ზიანი არ ექვემდებარება ანაზღაურებას;

ი) დაზღვევის განაცხადი - მოსავლის დაზღვევის განაცხადი, რომელსაც ავსებს დამზღვევი დაზღვევის ხელშეკრულების დასადებად და რომელიც წარმოადგენს დაზღვევის ხელშეკრულების განუყოფელ ნაწილს;

კ) დაზღვევის ხელშეკრულება - დაზღვევის განაცხადი, სადაზღვევო პოლისი, ეს პროგრამა, რომლებიც წარმოადგენს ერთიან განუყოფელ დოკუმენტს;

ლ) სადაზღვევო ლიმიტი - სადაზღვევო პოლისით დადგენილი მზღვეველის პასუხისმგებლობის მაქსიმალური ოდენობა, მაგრამ არა უმეტეს ამ პროგრამით შესაბამისი სასოფლო-სამეურნეო კულტურისათვის განსაზღვრული (დანართი) ნორმატიული მოსავლიანობის და ნორმატიული ფასების ოდენობისა;

მ) დაზღვეული ტერიტორიის ნაწილის სადაზღვევო ლიმიტი - სადაზღვევო ლიმიტის პროცენტი, რომელიც განისაზღვრება დაზღვეული ტერიტორიის ნაწილის შეფარდებით დაზღვეულ ტერიტორიასთან;

ნ) დაზღვეული ტერიტორია (ნაკვეთი) - მიწის ნაკვეთი, რომელზეც განთავსებულია დაზღვევის ობიექტი და რომლის მონაცემები (საკადასტრო კოდი ან/და GPS კოორდინატები ან/და ადგილმდებარეობის მისამართი) და ფართობი მითითებულია სადაზღვევო პოლისში დამზღვევის მიერ წარდგენილ ინფორმაციაზე დაყრდნობით და რომლის უტყუარობაზე პასუხისმგებელია დამზღვევი;

ო) სადაზღვევო პრემია - თანხა, რომელიც გადაიხდება სადაზღვევო მომსახურების გაწევისათვის; ამასთან, პრემიის ნაწილი გადახდილი უნდა იყოს დამზღვევის მიერ სადაზღვევო პოლისის გაცემის მომენტისათვის ერთჯერადად და სრულად, ხოლო დარჩენილი ნაწილი სააგენტოს მიერ გადაიხდება ამ პროგრამით განსაზღვრული წესით;

პ) ფრანშიზა - სადაზღვევო ლიმიტის 10%, რომელიც არ ექვემდებარება მზღვეველის მიერ ანაზღაურებას. ფრანშიზის გამოქვითვა ხორციელდება ყოველი/თითოეული სადაზღვევო შემთხვევისათვის;

ჟ) სადაზღვევო რისკი - ამ პუნქტში მითითებული მოვლენა, რომლის დადგომის შედეგად მიყენებული ზიანი ექვემდებარება მზღვეველის მიერ ანაზღაურებას ამ პროგრამით გათვალისწინებული წესით:

ჟ.ა) სეტყვა – ატმოსფერული ნალექები ყინულის წარმონაქმნების სახით (მცირე მარცვლიდან მსხვილი კვერცხისოდენა ზომის წარმონაქმნამდე), რომლებიც, როგორც წესი, ზაფხულში თან ახლავს კოკისპირულ წვიმას ან ჭექა-ქუხილს. სეტყვა იწვევს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაზიანებას ან განადგურებას მცენარეთა მიწისზედა ორგანოებზე უშუალო მექანიკური ზემოქმედების შედეგად;

ჟ.ბ) ჭარბი ნალექი – უხვი ნალექების დროს იმ მიწის ზედაპირის გადარეცხვა ან/და დატბორვა გრუნტის ან/და შლამის (მიწა-წყლის) ან/და წყლის ნაკადით, რომელიც ჩვეულებრივ არ არის დაფარული წყლით. იწვევს მცენარეთა დაზიანებას ან/და განადგურებას მათ მიწისქვეშა და მიწისზედა ნაწილებზე მექანიკური ზემოქმედების შედეგად, მათ მოგლეჯას ნიადაგიდან, ნიადაგის გამორეცხვას ან დაშლამიანებას. ასევე, იწვევს წყლის დაგუბებას სასოფლო-სამეურნეო სავარგულეებზე, შედეგად მცენარეთა დაზიანებას ან/და განადგურებას ფიზიოლოგიური პროცესების დარღვევის შედეგად;

ჟ.გ) ქარიშხალი – ქარი სიჩქარით 15 მ/წმ. ან მეტი, რომელიც იწვევს მცენარეების გაძლიერებულ ტრანსპირაციას, ნიადაგის ზედა ფენების გამოშრობას, მცენარეების მექანიკურ დაზიანებებს;

ჟ.დ) საშემოდგომო ყინვა (მხოლოდ ციტრუსოვანი კულტურებისათვის) - 1 სექტემბრიდან 10 დეკემბრის ჩათვლით პერიოდში ტემპერატურის მკვეთრი ვარდნა, რომელსაც შედეგად მოჰყვება დაზღვეული ციტრუსოვანი კულტურის თბური დაზიანება ან განადგურება;

რ) სადაზღვევო შემთხვევა - სადაზღვევო რისკების ხდომილების შედეგად დაზღვევის ობიექტისათვის ზიანის მიყენება, რომლის საფუძველზეც ამ პროგრამის თანახმად წარმოიშობა მზღვეველის პასუხისმგებლობა, გასცეს სადაზღვევო ანაზღაურება;

ს) პოტენციური მოსავალი – დაზღვევის პერიოდში დაზღვევის ტერიტორიიდან მოსალოდნელი მისაღები მოსავალი, როგორც აღნიშნული მითითებულია დაზღვევის განაცხადში;

ტ) მისაღები მოსავალი – მოსავალი, რომელიც მითითებულია სადაზღვევო შემთხვევის შესახებ აქტში, როგორც სადაზღვევო რისკის ხდომილებ(ებ)ის შემდგომ მისაღები მოსავალი, მაგრამ არა უმეტეს დაზღვევის განაცხადში მითითებული პოტენციური მოსავლისა;

უ) დაზიანებული დაზღვეული ტერიტორიის (ნაკვეთის) დათვალიერების აქტი - დოკუმენტი, რომელიც დგება მზღვეველის (ან მზღვეველის მიერ მოწვეული ექსპერტი) მიერ და რომელსაც ხელს აწერს მზღვეველის წარმომადგენელი, დამზღვევი ან მოსარგებლე და რომლითაც დასტურდება დაზიანებული ნაკვეთის მზღვეველის მიერ დათვალიერებისა და კონკრეტული შემთხვევის ხდომილებით გამოწვეული ზიანის ოდენობა;

ფ) სადაზღვევო ანაზღაურების აქტი – დოკუმენტი, რომელიც დგება მზღვეველის მიერ და ხელს აწერს მზღვეველი, დამზღვევი/მოსარგებლე და რომელიც დგება დაზიანებული დაზღვეული ტერიტორიის (ნაკვეთის) დათვალიერების აქტ(ებ)ისა და ასეთი აქტებით დადგენილი ზიანის ოდენობისა და სხვა აუცილებელი დოკუმენტაციის საფუძველზე და განსაზღვრავს მზღვეველის მიერ სადაზღვევო შემთხვევის ხდომილების გამო გასაცემი სადაზღვევო ანაზღაურების თანხის ოდენობას;

ქ) ნორმატიული მოსავლიანობა, ნორმატიული ფასი - ამ პროგრამის მიზნებისათვის, თითოეული სასოფლო-სამეურნეო კულტურისათვის ამავე პროგრამის №1 დანართით განსაზღვრული ნორმატიული მოსავლიანობა და ნორმატიული ფასი, რომლის ზემოთ არ ხორციელდება დაზღვევა და არ გაიცემა სადაზღვევო ანაზღაურება;

ღ) სააგენტო - არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი - სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო.

მუხლი 3. სადაზღვევო ანაზღაურების პირობები

1. დაზღვევის ხელშეკრულების საფუძველზე, მზღვეველი ვალდებულია, სადაზღვევო ლიმიტის ფარგლებში და ფრანშიზის გამოკლებით, გასცეს სადაზღვევო ანაზღაურება დაზღვევის მოქმედების პერიოდში, სადაზღვევო რისკის დადგომის შედეგად, დაზღვევის ობიექტის დაზიანების შემთხვევაში, ამ პროგრამით დადგენილი წესებისა და შეზღუდვების გათვალისწინებით.

2. დაზღვევის პროგრამის შესაბამისად ანაზღაურებას არ ექვემდებარება დაზღვევის ობიექტისათვის მიყენებული ზიანი, რომელიც გამოწვეულია:

ა) საყოველთაოდ აღიარებული სასოფლო-სამეურნეო და მოსავლის აღების პრაქტიკის (რომელიც სრულად შეესაბამება კონკრეტულ მიკრო ზონას და აგროკულტურას) დაუცველობით;

ბ) დაუზღვეველი რისკებით, მაშინაც კი, თუ ასეთი ზიანი დადგა სადაზღვევო რისკთან ერთად ან მასთან კავშირში. მიყენებული ზიანი ანაზღაურებული იქნება მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც მიყენებულია უშუალოდ სადაზღვევო რის(ებ)კის შედეგად;

გ) დამზღვევის/მოსარგებლის განზრახი ქმედებით ან უხეში გაუფრთხილებლობით, მათ შორის, დამზღვევის/მოსარგებლის მიერ განზრახ ან უხეში გაუფრთხილებლობით მოსავლის გადარჩენისა და შენარჩუნების მიზნით, ყველა გონივრული ზომის გამოუყენებლობა ზიანის დადგომისას ან მის შემდეგ.

3. მზღვეველის მიერ ანაზღაურებას არ ექვემდებარება ასევე:

ა) ზიანი, რომელიც დადგა შემდეგი გარემოებების დროს, ასეთი გარემოებების ფონზე ან მათთან კავშირში:

ა.ა) როგორებიცაა დაავადებათა, მწერთა და მღრღნელთა გავრცელება, დაგვიანებული მწიფობა და სხვა;

ა.ბ) ზიანი, რომელიც არ აღემატება სადაზღვევო პოლისით გათვალისწინებულ ფრანშიზას;

ა.გ) სასოფლო-სამეურნეო კულტურისათვის მიყენებული დაზიანებები, თუ ასეთი დაზიანებები არ იწვევს ასეთი სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავლის დაღუპვას/განადგურებას/დანაკარგს;

ბ) ზიანი, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ გამოწვეულია საომარი მოქმედებებით, სამოქალაქო ომით, მასობრივი არეულობით, საგანგებო ან საომარი მდგომარეობით, ტერორიზმით ან მისი ნებისმიერი გამოვლინებით, ისეთი სტიქიური/ზუნებრივი მოვლენებით, რომლებიც არ წარმოადგენს ამ პროგრამით დაზღვეულ რისკებს, ასევე, ამ გარემოებების დროს დამდგარი სადაზღვევო რისკებით გამოწვეული ზიანი.

მუხლი 4. მზღვეველის ანგარიშგება და სადაზღვევო პრემიის სუბსიდირება

1. მზღვეველი ვალდებულია, სააგენტოს ყოველი კალენდარული თვის დასრულებიდან 10 (ათი) სამუშაო დღის ვადაში, ელექტრონულად წარუდგინოს ანგარიშგება შესაბამის თვეში განხორციელებული დაზღვევის შესახებ. ანგარიშგება სავალდებულო წესით უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) დამზღვევის სახელი, გვარი, პირადი ნომერი/იურიდიული პირის დასახელება, საიდენტიფიკაციო ნომერი;

ბ) დასაზღვევი მიწის ნაკვეთის მდებარეობის აღმნიშვნელი ინფორმაცია: საკადასტრო კოდი (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ან/და მისამართი;

გ) დაზღვეული მიწის ნაკვეთის ფართობი;

დ) დაზღვეული სასოფლო-სამეურნეო კულტურა და სადაზღვევო თანხა;

ე) დაზღვევის პერიოდი;

ვ) სრული სადაზღვევო პრემია;

ზ) სააგენტოს მიერ გადასახდელი სადაზღვევო პრემიის ოდენობა.

2. სააგენტოს მიერ გადასახდელი სადაზღვევო პრემია, დანართის შესაბამისად, გადახდას ექვემდებარება ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ანგარიშგების მიღებიდან 10 (ათი) სამუშაო დღის ვადაში.

3. იმ შემთხვევაში, თუ მზღვეველის მიერ წარდგენილი ანგარიშგება არასრულყოფილია, სააგენტო, ანგარიშგების მიღებიდან არა უგვიანეს ხუთი სამუშაო დღისა, მზღვეველს წერილობით განუსაზღვრავს ვადას, არა უმეტეს ხუთი სამუშაო დღისა, დამატებითი ინფორმაციის წარდგენისათვის. მზღვეველის მიერ დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის შემდეგ, 3 (სამი) სამუშაო დღის ვადაში, სააგენტო ვალდებულია განახორციელოს ანგარიშსწორება.

4. თუ მზღვეველის მხრიდან დადგენილ ვადაში არ მოხდა სააგენტოს მიერ მოთხოვნილი დამატებითი ინფორმაციის წარდგენა ან არსებობს კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძველი, რომელიც სააგენტოს აძლევს უფლებას, უარი განაცხადოს მზღვეველისათვის სადაზღვევო პრემიის გადახდის ვალდებულების შესრულებაზე, სააგენტო ვალდებული, ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული დამატებითი ინფორმაციის წარდგენის ვადის ამოწურვიდან არა უგვიანეს სამი სამუშაო დღისა, წერილობით აცნობოს მზღვეველს ანგარიშგებით მოთხოვნილი სადაზღვევო პრემიის გადახდის ვალდებულების შესრულებაზე უარის გაცხადების მიზეზი თითოეულ დაზღვევის ხელშეკრულებასთან/პოლისთან მიმართებაში.

5. სადაზღვევო პროგრამის ფარგლებში, სადაზღვევო პოლისების რეალიზებისთვის გასაცემი საკომისიოს ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს მოზიდული სადაზღვევო პრემიის (როგორც სუბსიდირებული, ისე არა სუბსიდირებული ნაწილი) 20%-ს.

6. მზღვეველის მიერ ამ მუხლის მე-5 პუნქტში აღნიშნული ვალდებულების დარღვევის შემთხვევაში, ინფორმაცია წარედგინება სსიპ - საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურს შესაბამისი რეაგირებისათვის.

მუხლი 5. დაზღვევის ხელშეკრულების დადების პირობა

ამ პროგრამის ფარგლებში, დასაზღვევად მიიღება მხოლოდ ისეთი მიწის ნაკვეთები, რომლებზეც წარდგენილია საკადასტრო კოდი ან/და აზომვითი ნახაზი ან/და GPS კოორდინატები.

მუხლი 6. დამზღვევის მიერ სადაზღვევო პრემიის გადახდის წესი

დამზღვევი ვალდებულია სადაზღვევო პოლისით გათვალისწინებული სადაზღვევო პრემიის ნაწილი გადაიხადოს სადაზღვევო პოლისის გაცემისთანავე. სადაზღვევო პრემიის დარჩენილი ნაწილის გადახდას უზრუნველყოფს სააგენტო ამ პროგრამის №1 დანართის შესაბამისად. ამასთან, სააგენტოს მიერ ერთ დამზღვევზე (გარდა სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივებისა) გადასახდელი სადაზღვევო პრემიის თანადაფინანსების თანხა არ უნდა აღემატებოდეს 30000 (ოცდაათი ათასი) ლარს, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივზე კი 50 000 (ორმოცდაათი ათასი) ლარს.

მუხლი 7. დაზღვევის მოქმედების პირობები

1. დაზღვევის მოქმედების პერიოდში ცალკეულ სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა მიმართ მზღვეველის ვალდებულება ძალაში შედის:

ა) ერთწლიან კულტურებთან მიმართებაში, თუ სადაზღვევო რისკი მომხდარია მას შემდეგ, რაც ნაკვეთზე ჩატარებულია შესაბამისი სასოფლო-სამეურნეო კულტურის აგროწესებითა და აგროვადებით გათვალისწინებული ყველა საჭირო ღონისძიება, სასოფლო-სამეურნეო კულტურის 90% თანაბრად აღმოცენებულია და იმყოფება სავეგეტაციო პერიოდის მიწისზედა ორგანოების (მინიმუმ 10 სმ) განვითარების ფაზაში და მოქმედებს მოსავლის აღებამდე; სანერგე მასალის (ჩითილი) დარგვის შემთხვევაში – სანერგე მასალის (ჩითილის) ღია გრუნტში გადარგვიდან არა უადრეს 10 კალენდარული დღისა;

ბ) მრავალწლიან კულტურებთან მიმართებაში, თუ სადაზღვევო რისკი მომხდარია მას შემდეგ, რაც:

ბ.ა) ხილი – დაზღვეულ ტერიტორიაზე ხეებზე ნაყოფის 50% მიაღწევს 0.8 სმ-ს დიამეტრში, გარდა ბლისა, ალუბლისა და თხილისა, რომელთა შემთხვევაშიც დაზღვევა ძალაში შედის იმ მომენტიდან, როცა ნაყოფი მიაღწევს 0.4 სმ-ს დიამეტრში;

ბ.ბ) კენკრა – მცენარეს გავლილი აქვს ყვავილობის ფაზა, ნაყოფი ხდება მკვეთრად გარჩევადი და ფორმირებულია ბუჩქზე;

ბ.გ) ყურძენი - გამოტანილია მტევანი (როდესაც მტევანი გაშლილი და ვიზუალურად გარჩევადია).

2. დაზღვევის მოქმედების შეწყვეტის საფუძვლებია:

ა) მზღვეველის მიერ ნაკისრი ვალდებულებების სრულად შესრულება;

ბ) სადაზღვევო პოლისის ვადის გასვლა;

გ) მოსავლის სრულად აღება დაზღვეული ტერიტორიიდან;

დ) მოსავლის ტექნიკური სიმწიფის დასრულება;

ე) მოსავლის ან სარგავი მასალის (ჩითილი) სრული განადგურება;

ვ) საქართველოს კანონმდებლობით ან/და ამ პროგრამით გათვალისწინებული სხვა შემთხვევები.

მუხლი 8. ზიანის ანაზღაურება

1. სადაზღვევო შემთხვევის შედეგად მიყენებული ზიანისათვის მზღვეველის მიერ გასაცემი სადაზღვევო ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრება დაზღვევეული ტერიტორიის ლიმიტის გამრავლებით ზიანის პროცენტზე, ხოლო დაზღვეული ტერიტორიის ნაწილის დაზიანების შემთხვევაში – დაზღვევეული ტერიტორიის ნაწილის ლიმიტის გამრავლებით ზიანის პროცენტზე. ამასთან, მზღვეველის მიერ ამ პუნქტში მითითებული წესით გაანგარიშებულმა სადაზღვევო ანაზღაურებამ არ უნდა გადააჭარბოს რეალური ზიანის ოდენობას, მითითებული ორი სიდიდან იმ თანხას, რომელიც უფრო მცირე იქნება: სადაზღვევო რისკების ხდომილების შედეგად განადგურებული მოსავლის რეალურ ღირებულებას ან ნორმატიული ფასის მიხედვით გაანგარიშებულ ღირებულებას.

2. სადაზღვევო ლიმიტი მცირდება მზღვეველის მიერ გადახდილი სადაზღვევო ანაზღაურების ოდენობით.

3. განადგურებული მოსავლის რეალური ღირებულების გამოანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება შემდეგი ფაქტორები:

ა) მიმდებარე ტერიტორიებიდან ანალოგიური სასოფლო-სამეურნეო კულტურის მოსავლის აღების პერიოდში, მისი საშუალო საბითუმო ფასი მინდვრიდან შესყიდვისას;

ბ) სადაზღვევო შემთხვევის დღისათვის განსაზღვრული, მისაღები მოსავლის ოდენობა.

4. როდესაც დაზღვეული ტერიტორია ან ტერიტორიის ნაწილი დაზიანებულია დაზღვეული რისკის შედეგად იმდენად, რომ მიკრო-კლიმატური ფაქტორების და დაზიანების ხარისხის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია გადათესვა/გადარგვა, მზღვეველი აანაზღაურებს გადარგვა/გადათესვის დადასტურებულ ხარჯებს, მაგრამ არა უმეტეს დაზღვეული ტერიტორიის ნაწილის სადაზღვევო ლიმიტის 20% -ისა.

5. თუ გადათესვა/გადარგვა მიზანშეწონილია, მაგრამ დამზღვევი გადაწყვეტს, არ განახორციელოს გადათესვა/გადარგვა, მზღვეველი გასცემს სადაზღვევო ანაზღაურებას დაზღვეული ტერიტორიის ნაწილის სადაზღვევო ლიმიტის 15% - ის ოდენობით. ასეთ შემთხვევაში, ტერიტორიის ამ ნაწილთან მიმართებაში დაზღვევა წყდება.

6. გადარგვა/გადათესვის შემთხვევაში, გადარგულ/გადათესილ ტერიტორიის ნაწილთან მიმართებაში დაზღვევა წყდება. დარჩენილ დაზღვეულ ტერიტორიასთან მიმართებაში, სადაზღვევო ლიმიტი მცირდება პროპორციულად.

7. დამზღვევი უფლებამოსილია, სადაზღვევო შემთხვევის შედეგად დაზიანებული დაზღვეული ტერიტორიიდან აიღოს მოსავალი ზიანის ოდენობაზე მზღვეველთან დადებული წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე.

სასოფლო-სამეურნეო კულტურა	სააგენტოს თანადაფინანსება	დამზღვრვის თანადაფინანსება	ტარიფის ზედა ზღვარი	ნორმატიული ფასი ლარი/ჰა.	ნორმატიული ფასი ლარი/კგ.
მარცვლეული კულტურები					
ხორბალი	6%	0,5 – 2%	8%	1,620	0.54
ქერი				1,300	0.6
სიმინდი				2,160	0.54
პარკოსანი კულტურები					
ლობიო	6%	0,5 – 2%	8%	3,300	1.8
მზესუმზირა				1,960	0.84
სოია				2,520	0.84
ბოსტნეული კულტურები					
ბადრიჯანი	8%	0,5 – 4%	12%	20,000	0.6
წიწაკა				20,000	0.6
კომბოსტო				12,000	0.24
პომიდორი				14,000	0.42
კიტრი				14,000	0.42
კარტოფილი				9,800	0.42
ხახვი				21,000	0.42
ნიორი				26,400	1.44
სტაფილო				21,000	0.42
ჭარხალი				21,000	0.42
ბაღჩეული კულტურები					
საზამთრო	10%	0,5 – 6%	16%	10,500	0.18
ნესვი				10,000	0.3
ვაზი	8%	0,5 – 4%	12%	12,000	1.2
ხეხილი					
ვაშლი	8%	0,5 – 4%	12%	18,000	0.72
მსხალი				18,000	0.72
კომში				18,000	0.72
ბალი, ალუბალი				21,600	1.08
ატამი				15,000	0.6
გარგარი				27,000	1.08
ქლიავი				24,000	0.96
კენკროვანი კულტურები					
მარწყვი	10%	0,5 – 4%	14%	12,600	1.08
ჟოლო				15,400	1.32
მოცხარი				33,600	3.36
მოცვი				28,000	3.5
კაკლოვანი კულტურები					
თხილი	6%	0,5 – 2%	8%	7,000	3
კაკალი				31,500	4.2
სუბტროპიკული კულტურები					
კივი	10%	0,5 – 4%	14%	16,000	0.96
სუბტროპიკული ხურმა				18,000	0.72

ფეიხა				8,000	1.0
ციტრუსი					
მანდარინი	8%	0,5 – 3%	11%	12,000	0.48
ლიმონი				24,000	0.96

შენიშვნა: იმ სასოფლო-სამეურნეო კულტურის დაზღვევა, რომელიც აღნიშნული არ არის დანართში, მოხდება მზღვეველის, დამზღვევისა და სააგენტოს შორის შეთანხმებით.